

Handläggare
Caroline Jevring
Telefon: 08-50820014

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2026-10-22

Remiss om bedömningsgrunder för barn i behov av särskilt stöd

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2026/440

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har fått riktlinjer för bedömningsgrunder för barn i behov av särskilt stöd på remiss från kommunstyrelsen. Riktlinjerna ska ge stöd i arbetet med att identifiera barn i behov och utforma insatser så att barn i behov av särskilt stöd får det stöd de behöver på förskolan.

Stadsdelsförvaltningen bedömer att riktlinjerna i sin nuvarande utformning inte ger tillräckligt stöd i att identifiera barns behov och utifrån det utforma insatser. Riktlinjerna saknar också bedömningsgrunder för handläggning av ansökningar om individuellt prövat stöd. Utifrån nuvarande riktlinjer kommer detta troligt att fortsatt se olika ut i olika stadsdelsområden. Detta samtidigt som riktlinjernas anges syfta till att öka likvärdigheten mellan Stockholms förskolor. För att riktlinjerna ska ge stöd i arbetet med att identifiera behov bör de innehålla exempel på behov och hur behoven kan yttra sig. För att stödja i arbetet med att utforma insatser hade riktlinjerna även behövt innehålla exempel på insatser utifrån olika behov.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har fått *Riktlinjer - bedömningsgrunder för barn i behov av särskilt stöd* på remiss från kommunstyrelsen. Svar ska inkomma senast den 13 november 2026. Riktlinjerna har skickats på remiss till samtliga stadsdelsnämnder, stadsledningskontoret, förskolenämnden samt Region Stockholm.

Ärendet

Gemensamma riktlinjer för bedömningsgrunder för barn i behov av särskilt stöd har tagits fram i syfte att öka likvärdigheten mellan stadsdelsområdena i Stockholms stad. Riktlinjerna är styrande för Stockholms stads kommunala förskolor och utgör ett stöd till fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Riktlinjerna ska ge stöd i arbetet med att identifiera barn i behov och utforma insatser så att barn i behov av särskilt stöd får det stöd de behöver på förskolan.

Riktlinjerna inleds med en redogörelse av gällande styrdokument och lagar. Av 8 kap. skollagen (2010:800) framgår att barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras behov kräver.

I Läroplanen för förskolan framkommer att förskolan särskilt ska uppmärksamma barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans eller särskilt stöd. Alla barn ska få en utbildning som är utformad och anpassad så att de utvecklas så långt som möjligt. Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans ska få detta utformat utifrån sina egna behov och förutsättningar.

Stöd i förskolan kan ges på olika sätt och i olika former av insatser. Stödet kan delas upp i anpassningar, särskilt stöd och extraordinära insatser. Särskilt stöd är mer omfattande än anpassningar och innebär ofta en individuell anpassning. Extraordinära insatser avser insatser för barn med mer omfattande behov, såsom tekniska hjälpmedel eller anpassning av lokaler. Anpassningar och särskilt stöd ska rymmas inom förskolans grundschablon, medan förskolan kan tilldelas resurser för extraordinära insatser.

Riktlinjerna hänvisar vidare till barnkonventionen, Agenda 2030 och Skolverkets allmänna råd. Riktlinjerna beskriver även arbetsprocessen kring att uppmärksamma barnets stödbehov inom kommunen genom följande rubriker:

Uppmärksamma behov

Behov av stöd kan uppmärksammas före eller under ett barns förskoletid. Arbetslaget ansvarar för att uppmärksamma stödbehov med stöd av förskolans organisation för barnhälsa.

Genomföra en pedagogisk kartläggning

Genom kartläggning på organisations- och gruppnivå kan arbetslaget synliggöra fungerande och icke-fungerande miljöer för barngruppen. Det medför tydlighet i vilka insatser som behöver göras på respektive nivå. Vidare anges att kartläggningen bör fokusera på pedagogisk miljö, social miljö och fysisk miljö.

Om anpassningar eller insatser på organisations- och gruppnivå inte är tillräckliga behöver en kartläggning göras på individnivå.

Handlingsplan och uppföljning

Efter en pedagogisk kartläggning på individnivå ska en handlingsplan tas fram. Handlingsplanen ska utgå från det enskilda barnet och barnets möte med den omgivande miljön. Förskollärare ansvarar för att handlingsplan tas fram.

Ansöka om individuellt prövat stöd

Om handlingsplanen visar att stödet som krävs inte ryms inom ramen för grundschablon kan en ansökan om individuellt prövat stöd göras. Beslut om fördelning av medel fattas av stadsdelsförvaltningen enligt nämndens delegationsbeslut.

Dokumentation

Behov av stöd och särskilt stöd ska dokumenteras så att arbetet kan följas upp och utvärderas.

Kompetensutveckling

Rektor är ansvarig för att arbetslaget får den kompetensutveckling som behövs för att kunna identifiera barn i behov av särskilt stöd och säkerställa att barnens behov av stöd i förskolan tillgodoses.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelning förskola. Funktionshinderrådet har inkommit med synpunkter.

Funktionshinderrådets synpunkter på remissen

Funktionshinderrådet menar att det är av största vikt att tidigt upptäcka barn som behöver särskilt stöd och att erbjuda ett anpassat stöd. Detta för att bland annat undvika att vissa problem utvecklas i negativ riktning och ger problem senare i livet.

Rådet stämmer in på principerna i förslaget med tillägget att pedagogerna har en hård arbetsbelastning. Med nya riktlinjer finns det stor risk att förskolans personalresurser inte räcker till för att hantera dessa krav. Det är även viktigt att pedagogerna har rätt utbildning samt stöd från specialpedagoger. Förskolan skulle, enligt rådet, behöva tillföras mer resurser för att hantera dessa krav och samtidigt skapa en god utvecklingsmiljö för barnen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen bedömer att riktlinjerna i sin nuvarande utformning inte ger tillräckligt stöd i att identifiera barns behov och utifrån det utforma insatser. Riktlinjerna saknar också bedömningsgrunder för handläggning av ansökningar om individuellt prövat stöd. Utifrån nuvarande riktlinjer kommer detta troligt att fortsatt se olika ut i olika stadsdelsområden. Detta

samtidigt som riktlinjernas anges syfta till att öka likvärdigheten mellan Stockholms förskolor. Om riktlinjerna ska behållas i nuvarande utformning bör titeln i stället spegla att dokumentet beskriver en arbetsprocess för att möta barn i behov av särskilt stöd.

För att riktlinjerna ska ge stöd i arbetet med att identifiera behov bör de innehålla exempel på behov och hur behoven kan yttra sig. Exempel på metoder för att upptäcka behov hade med fördel också kunnat inkluderas. För att stödja i arbetet med att utforma insatser hade riktlinjerna även behövt innehålla exempel på insatser utifrån olika behov.

Stadsdelsförvaltningen menar vidare att en del begrepp bör tydliggöras i dokumentet. I riktlinjen användes både begreppet *stödbehov* och *barn i behov av stöd*. Samma begrepp bör användas genomgående. För kommunalt verksamhetsstöd används begreppet *individuellt prövat stöd* och för fristående verksamhet används *tilläggsbelopp för extraordinära stödinsatser*.

Stadsdelsförvaltningen anser att *tilläggsbelopp för extraordinära stödinsatser* bör användas genomgående. Stöd ska tillsättas oavsett om resurser tilldelas eller inte, detta blir tydligare med begreppet *tilläggsbelopp*.

Under rubriken *Kommunalt verksamhetsstöd: Krav för ansökan om Individuellt prövat stöd* anser stadsdelsförvaltningen att kraven bör tydliggöras genom att innehålla delar av processen som kartläggning, anpassning och utvärdering.

Av riktlinjerna framkommer att om barnet är i behov av insatser som ligger utanför förskoleverksamhetens ansvarsområde ska samverkan initieras för att komma överens om hur stödet kan ges, med barnets behov som utgångspunkt. Här anser stadsdelsförvaltningen att det finns ett behov av förtydligande. Förskolan genomför en pedagogisk kartläggning inom förskolans verksamhet och har ett ansvar för att tillgodose barns behov i förskolan.

I riktlinjerna framgår att handlingsplanen undertecknas av rektor eller biträdande rektor och förskollärare. Stadsdelsförvaltningen anser att det även bör undertecknas av vårdnadshavare. Vårdnadshavares delaktighet vid samverkan med andra aktörer bör också tydliggöras.

Riktlinjerna innehåller en beskrivning av vad en ansökan om tilläggsbelopp från fristående förskola bör innehålla. Detta bör även framkomma för de kommunala förskolorna.

Jämställdhetsanalys

Riktlinjerna innehåller inget jämställdhetsperspektiv.

Stadsdelsförvaltningen anser att ett sådant perspektiv bör ingå i arbetet med att identifiera och utforma insatser för barn i behov av stöd. Bedömningar och insatser behöver utgå från det enskilda barnets behov utan att påverkas av könsstereotypa föreställningar.

Barnrättsperspektiv

Arbetet med barn i behov av särskilt stöd är viktigt ur ett barnrättsperspektiv och alla barns rätt till utbildning i enlighet med artikel 28 i barnkonventionen. Stadsdelsförvaltningen ser positivt på ambitionen att öka likvärdigheten för barn i behov av särskilt stöd. För att ytterligare stärka barnrättsperspektivet anser stadsdelsförvaltningen att riktlinjerna behöver innehålla bedömningsgrunder för extraordinära insatser vid ansökan om individuellt prövat stöd.

Tillgänglighetsperspektiv

Utbildningen i förskolan ska vara tillgänglig för alla barn utifrån deras behov och förutsättningar. Stadsdelsförvaltningen ser därför positivt på riktlinjernas ambition att öka likvärdigheten i arbetet med barn i behov av särskilt stöd.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Karin Åberg
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Riktlinje – bedömningsgrunder för barn i behov av särskilt stöd.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2026-10-07
Karin Åberg, Avdelningschef	2026-10-07